

Algemene Reactie UWV op artikel Follow The Money 15 mei jl.

Aanpak misbruik

Voor elke regeling geldt dat er risico's zijn op misbruik en oneigenlijk gebruik. Dat geldt zeker ook voor de NOW, gezien de snelheid waarmee de noodmaatregel tot stand is gekomen en de noodzaak van het op zeer korte termijn beschikbaar stellen van voorschotten en de consequentie daarvan dat de definitieve subsidie achteraf wordt vastgesteld door UWV. Dit is ook van meet af aan gezegd. De minister heeft daarom al direct bij de start een moreel appel gedaan op werkgevers.

De NOW kent stevige beheersmaatregelen om misbruik te voorkomen bij de voorschootaanvraag. Bij de definitieve vaststelling volgt uitgebreide controle op het daadwerkelijke omzetverlies. Werkgevers die meer dan 20.000 euro voorschot hebben ontvangen moeten hiervoor een derdenverklaring overleggen. Voor bedragen boven de € 100.000 voorschot is een accountantsverklaring noodzakelijk. Ook wordt door Uitvoering van Beleid van het ministerie van SZW risicogericht onderzoek gedaan naar werkgevers met een voorschot minder dan € 100.000. Zij doen daarvoor data-analyse op basis van gegevens van onder andere de Belastingdienst, UWV en het CBS. Op basis van deze data-analyse wordt het opgegeven omzetverlies nader onderzocht op juistheid. Blijkt het opgegeven omzetverliespercentage onjuist, dan wordt dat gecorrigeerd en wordt de definitieve subsidie daarop aangepast.

Daarnaast werkt UWV samen met Belastingdienst, FIOD en ISZW om meldingen en signalen van mogelijke regelovertreding te onderzoeken. De minister heeft daarvan verslag gedaan in de meeste recente monitoringsbrief. Daarin staat onder meer:

UWV heeft in 2020 ruim 1400 signalen ontvangen van mogelijke overtreding van de NOW regels. Deze signalen betreffen meer dan 1100 werkgevers. Van deze signalen is een deel gedeeld met o.a. de Inspectie SZW en met de Belastingdienst. NOW-meldingen met mogelijk strafrechtelijke implicaties worden ingebracht bij de meldingentafel. Dit is een gezamenlijk overleg tussen UWV, ISZW, UVB, en FIOD waarin meldingen omtrent de stimuleringsregelingen worden beoordeeld, gewogen en zo nodig uitgezet bij één van de partners. De meeste signalen die UWV in 2020 ontving betreffen mogelijke manipulatie van de omzet en mogelijke manipulatie van de loonsom (samen goed voor bijna 80% van alle signalen). Daarnaast ontvangt UWV o.a. meldingen van identiteitsfraude. In 2020 is de subsidie in 11 gevallen (tijdelijk) stopgezet. De Inspectie heeft in 2020 van verschillende partijen ruim 650 signalen ontvangen van mogelijke strafbare feiten in relatie tot de stimuleringsmaatregelen, zoals NOW en Tozo. In totaal zijn 24 strafrechtelijke onderzoeken opgestart, waarvan er inmiddels 8 door de Inspectie zijn afgerond door toezending van het proces-verbaal aan het Openbaar Ministerie. Het OM neemt vervolgens een besluit over strafrechtelijke vervolging.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/09/kamerbrief-monitoring-arbeidsmarkt-en-beroep-noodpakket>

NOW en faillissement

De NOW is bedoeld om in deze moeilijke tijden werkgevers die te maken hebben met meer dan twintig procent omzetverlies te ondersteunen in de loonkosten. Daardoor kunnen lonen worden doorbetaald en blijft werkgelegenheid behouden. De praktijk laat zien dat de regeling werkt. Een aanzienlijk deel van de werkgevers heeft gebruik gemaakt van één of meer NOW-regelingen en is (mede) daardoor overeind gebleven. Dat neemt niet weg dat, ondanks de NOW of andere

steunmaatregelen, ook werkgevers failliet gaan, zowel tijdens de periode waarin ze NOW ontvangen als daarna. Het zijn en blijven tenslotte zware tijden voor veel werkgevers.

Een faillissement tijdens of na een NOW-periode verandert niets aan de rechtmatigheid van de toekenning, zolang de lonen zijn doorbetaald. De NOW is bedoeld voor het doorbetalen van de lonen. Als een bedrijf de lonen betaalt, ook al gaat het later failliet, dan is voldaan aan het doel van de subsidie. Normaal gesproken betaalt UWV bij een faillissement ook de lonen door. UWV betaalt de NOW in termijnen. Dat doen we onder andere omdat we bij faillissement dan de betalingen stop kunnen zetten. Deze check voert UWV voor iedere termijnbetaling uit.

De NOW wordt in eerste instantie uitbetaald als voorschot (80 %), gebaseerd op het verwachte omzetverlies en de loonsom in de referentiemaand. Achteraf vindt de definitieve vaststelling plaats.

Bij de vaststelling wordt op basis van het daadwerkelijke omzetverlies en de daadwerkelijke loonsom het definitieve subsidiebedrag bepaald. Dat kan leiden tot een nabetaling, maar ook tot een terugvordering, wanneer het omzetverlies lager is dan verwacht en/of er een dalende loonsom is. Dat heeft niets te maken met misbruik, maar is gewoon het de uitkomst van de definitieve vaststelling. Wie dat niet in één keer terug kan betalen, kan een ruime betalingsregeling treffen.

Als het bedrijf tussen het moment van het ontvangen van één of meerdere termijnbetalingen en nu failliet is gegaan dan zal de curator een aanvraag voor de definitieve vaststelling moeten doen. Doet de curator geen aanvraag, dan wordt na afloop van de aanvraagtermijn de subsidie op nihil gesteld en wordt het verstrekte voorschot teruggevorderd. (Dit geldt overigens voor alle werkgevers.) Daarmee wordt het een vordering op de failliete boedel. Komt de aanvraag van de curator voor de subsidievaststelling op tijd bij ons binnen dan beoordelen we deze op dezelfde wijze als iedere andere aanvraag. De uitkomst is door het faillissement ook niet anders. Er kan nog steeds sprake zijn van een nabetaling of terugvordering.

Van curatoren mag in deze tijd verwacht worden dat zij op de hoogte zijn van de steunmaatregelen en wat dit betekent bij een faillissement. De kans dat een failliet bedrijf gebruik heeft gemaakt van een regeling is immers aanzienlijk.

Curatoren die vragen hebben over de NOW-regeling kunnen altijd, net als alle werkgevers, contact opnemen met UWV.

Vermoedens van mogelijke fraude kunnen curatoren uiteraard melden bij bijvoorbeeld UWV of ISZW.

Werkgevers kunnen inmiddels de definitieve vaststelling aanvragen voor NOW1 en NOW2, de andere periodes volgens later.